

“KÖY YAZILARI”NDAN “ARTA KALAN”A DOĞRU*

İnsan, hayatın başlayacağı yeri, zamanı, saati bilmiyor. Kimin evladı olacağını, hangi ırktan, renkten, soy ve soptan olacağını da bilmiyor. Yine hiçbir çocuk günü geldiğinde kiminle evleneceğini, yuva kurup çocuk sahibi olacağını, hangi meslekten, hangi meşrepten olacağını ve hayatı kazanacağını da bilmiyor. Bu bilinmezlik aslında ölüm dediğimiz gerçekte de ebed yurduna gidişimizi belirginleştiriyor. Anadolu’nun kendine has özellikleri, geleneksel güzellikleri olduğu kadar katılamayacağımız kimi halleri de içinde barındırıyor. Böyle olması belki de kendi iç dinamiklerinin sürekli taze duruyor olması ve pasif davranışlardan ziyade aktif rollerle toplum bireylerini kuşattığını da ifade etmeliyiz.

Sanat, edebiyat, şiir, insani değerler, bireyin üretici yönlerinin bulunması, düşünen, okuyan, araştıran ve soran birileri olunması yönündeki haller bana Kamil Aydoğan’ı hatırlatıyor. Her bir öğrencisinin ya da öğretmeninin bu türden bir edimle-davranışla-üretimle karşısında olmasını arzulayan bir yönetici, bir öğretmen, bir baba, bir birey, bir şair, bir edebiyatçı, kitabı ve kitapla dostluğu önde tutan bir sendikacı kimliğiyle her zamanki şen ve şakrak haliyle sade bir kahve içmeli şimdi dediğini duyabiliyorum. O davudi denilebilecek bir ses tonuyla Nuri Pakdil’den, Edebiyat dergisinden, Andırın Postası’ndan, İkinci Yazıları’ndan söz açtığını ya da dün akşam Mehmet Akif İnan Ağabeyle beraberdik. Uzun uzadıya ülkemizi, evrensel kavgamızı, sendikal hareketliliğimizi en sonunda da yine şiirimizi konuştuk dediğini işitebiliyorum. Kırk yıla varan dostluk, hasret daha çok edebiyat ve şiir ekseninde yol alırken elbette ki zamanı ilgilendiren diğer konuları da teğet geçmiyorduk. İnsanı ilgilendiren her konuyu şöyle ya da böyle bir fasıl açarak değerlendiriyor geleceğe dair umutlarımızı diri tutuyorduk. Didinip duruşlarımızın nedeni buydu. Her an yeni bir umutla bakmalıydık yeryüzüne, insanlığa. “Umut” Nuri Pakdil ustada bir tiyatro eseri olmanın ötesinde bir peygamber emanetiydi bizler için. Yılmaz Güney-Tuncay Kurtiz filmi de vardı ayrıca.

Kamil Aydoğan’la 1956 yılında doğmuşuz. O Maraş’ın Kertmen köyünde bir ardıc ağacının dibinde dünyaya gelmişken ben aynı iklimin uzantısı olan Tarsus’un Fenk-Sanlıca köyünde doğmuşum. Bu önemli çünkü Kamil’in sıklıkla köyünden bahsederken çocukluklarımızın aynı acılar, yoksulluklar içinde geçtiğini fark ederdik. Köyünde okul yoktu bundan dolayı okula on yaşlarında gidebildiğine, hayata geç başladığına, geleneklerin bağlayıcı unsurlarına, İslami ve insani olmayan yönlerinin nasıl hayatı zehir ettiğine vurgular yapardı. Bir defasında Köyden şehre gidiyoruz babamın yanında çocuğumu kucağıma alıp okşayıp, koklayıp sevdiğim vaki değildir. Ne zaman ki köyün sınırlarından ayrılıp ormanda çocuğumu kucağıma almıştım ki babamı karşımda gördüğümde gayriihtiyari olarak çalılığa fırlattığımı hatırlıyorum der gözleri dolardı. Bu kadarı da fazla derdik. Evet, mutlak surette gelenekler. Görenekler bir toplumun önemli yapı taşları olsa da Allah Resulünün getirdiklerine yani Kuran ve sünnete aykırı

olduktan sonra aslında vız gelip tırıs gitmesi lazım diye ifade etsek de toplumsal davranışlar bireyleri bağlardı.

Andırın Lisesi Müdürlüğü yaptığı dönemlerde Andırın Postasını Rahmetli Nedim Ali Zengin çıkarıyordu. Kamil'in Andırında bulunması Nedim Ali'yle dostlukları dönemde izler bırakmış, bir bakıma ekol olabilecek düzeyde kalemlerin yazdığı "İkinci Yazıları" nı yayınlamaya başlamışlardı. Türkiye'ye il il gönderilen bu dergi etkin ve etkileyici bir sözcülük ödevi yapıyordu. Özellikle "Edebiyat" dergisi sonrasında aynı özgünlüğü düşlese de aynı çizgi ve inancın bir ürünüydü. Biz o yıllarda Yunus Develi'yle birlikte Adana'dan Andırına kaç kez gittiğimizi hatırlamıyorum. Yılda iki kez en azından gider bir bakıma derginin kurulunu, değerlendirmesin yapardık.

Sonra Ankara Kurtuluş Lisesi Müdürlüğü'nü yürüttü. Ne olduysa bundan sonra oldu demek geliyor içimden. Genel anlamda kitapların yayınlanması, çocukların yerleşik bir hayata sahip olmaları, Mehmet Akif İnan Ağabeyle beraberliğin getirdiği sendikacılık ve sonrasında kendisinin kurduğu sendika Genel Başkanlığı ve ardından İzmir Milli Eğitim Müdürlüğü sonra Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü vs. devam edip gitti. Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü sonrası Nürnberg Eğitim Ataşesigörevlerini yürüttü. Aydoğan, şiir, deneme, roman ve kişisel gelişim alanlarında kitaplar kaleme aldı. Aslında daha çok edebiyatı, şiiri önceledi. Hacettepe Üniversitesi Hastanesi'nde bir süredir tedavi gören, eğitimci-yazar Kamil Aydoğan hayatını kaybetti

"Terazilerde Tartılan" şiirinin bir yerinde şöyle ifade ediyor;

"Bugün diyorsam

Kalbim yangın yeri

Annemin ellerini unuttuğu günün hikâyesi"

...

"Savaşa ve ateşe sürüyorum kendimi

Anlıyor musun?"

...

"Böyle olur beklenince ve gelmeyince evlerde

Çocukların elleri böyle

Kedinin gözleri

Kurumuş bir buğday tanesi

Bir anne sütü

Bir ateş topuna dönmüş gün

Pencerelerde hasret toplayan mahzun çocuklar

Böyle olur"

10 yaşında ancak okula başlayan, 11 yaşında ilk kez şehri gören, 26 yaşında ilk kitabı yayınlanan, 28 yaşında lise müdürü olan Kamil Aydoğan, 1966 yılında Maraş Valisi olan Necmettin Karaduman'dan çok etkilendiğini zaman zaman ifade ederdi. Çocukluk yıllarımızda bizi etkileyenlerin çok değerli olduğunu, hayatımıza yön verdiğini sonraki yıllarda fark ederiz. Aydoğan bir defasında bu durumu şöyle ifade ediyordu; "Ben hep o çocuk

gözümle 'Bu adam gibi olmalı insan. O zaman doğru insan olacağım' diye düşündüm. 50 yaşına geldiğimde Necmettin Karaduman'a yıllar sonra o günü anlattığımda 'Sana ne demiştik ki?' diye sordu. Ben de sadece *'Topluca bir selamlamıştınız'* biz de topluca *'Sağol'* demiştik dedim. *"Karaduman" da çok şaşırdı, "Allah Allah bir şey de dememişim ama"* dedi. Anadolu'nun yoksul köylüleriz gün gelip şehirli olacaklar ve devletin yönetiminde istikametimiz *"Sıratı müstakim"* olsun diye direnerek varlıklarını ortaya koyacaklar. Nüfus kayıtları için köyden şehre gelinceye değin birkaç ay belki birkaç yıl geç geçse kimin umurundaydı ki? Okula gitmiş gitmemiş, okumuş okumamış, çiftin çubuğun, davarın, sürünün başında adama ihtiyaç olunca bir önemi yoktu. Kamil Aydoğan'ın yaşitlarından okula geç başlamasının da böyle bir nedeni vardı. Lakin o şiiri, sanatı, edebiyatı ve yönetmeyi seviyordu. Duruşunda, oturuşunda, üslubunda bunu hissettirirdi. Şiir bizde tutkudan öte bir durumdu. Şiirin varlığı varlığımız gibiydi. Şiir yoksa bizler yoktuk sanki. Öylesine şiire, edebiyata, kitaba tutkunduk. Kalabalık değildik, bir elin parmakları kadar ya da iki elin parmakları kadardık. Biz bunun farkındaydık ve bu farkında oluş bizleri güçlü kılıyordu. Dağ gibi dururduk. Sarsılmaz bir inancın, bir davanın, bir medeniyetin dilinin, dininin mensubuyduk. Kamil Aydoğan şöyle söylüyordu; *"Yoksulluk, gariplik bazen başarının itici gücüdür. Dirençli insanlar, başarılı liderlerin çoğu böylesi bir geçmişin ürünüdür. Ve böylesi bir geçmiş saklanmamalıdır."* Hayatından saklanacak bir şeyi yoktu. Kaygıları, acıları, dertleri çağların ötesine uzanır yeri geldiğinde Kudüs, Afrika, Halepçe, Çeçenistan, Türkistan, Buhara, Anadolu, Bağdat, Yemen, Mekke, Medine, İstanbul derdik. Bizler bunu ifade ederken öyle ifade ediyor, öylesine bir duruşla duruyorduk ki, duruşumuz *"Klas Duruş"* tu. Aydoğan'ın yazı ve şiirleri *"Kelam, edebiyat, Maveria, İkinci Yazıları"* gibi dergilerde yayınlandı. *"Köy Yazıları", "İçimizin Yıldızları", "Yük", "Hayatın Şiire Sığmayan Yüzü", "Hayat Kaç Köşeli", "Kısık Vadi"* ve *"Arta Kalan"* eserleri bulunuyor.

"Beyaz Bulut" şiirinde şöyle sesleniyor;

*"Hani birden oldu derler ya,
Gelişin birden oldu,
Yüreğimde alev topu gözlerinle,
Beyaz bulutlara selam verişin birden,
Yakışın, yıkışın
Talan edişin sarı başaklarını gönlümün
Ve ardında bir demet hasret
Yeniden gelişin her saat,
Yeniden,
Birden oldu."*

Ne oluyorsa hayatta birden bire oluyor. Farkında olunsa da olunmasa da, yaşadıklarımıza şöyle dönüp bir bakabilmiş olsa; her şeyin olması gerektiğinde bizim haberimiz olmadan, bize hiçbir şey sorulmadan oluyor zaten, olan ne varsa birden bire oluyor.

Aziz Dostum, sevgili Kamil Aydoğan, sahici bir adamdı. Sahtelikleri sevmez, bayağılıklardan kaçardı. Bildiğini savunmaktan, doğru olanın peşini sürmekten asla vaz geçmezdi. İnanmış bir

mümin, yaralı bir yürekle her daim şiire yaslandı. Şiir onun vaz geçilmez mutluluğu, sevdiğinin çocuğuydu. “Nuri Pakdil” Ustamızın terbiyesini, söylediklerini önemser, “Edebiyat”ın edep olduğunu bilerek dili düzgün kullanır, doğru, şık ve klas giyinirdi. İyi bir yoldaş, iyi bir eş ve baba, iyi bir sendikacı ve iyi bir yöneticiydi. Ülkemizin değerlerini kadim anlayışlarla ruhunda olgunlaştırıp insanlara yönelir, onları sarar ve sarmalardı. Erken gitti tabirini pek sevmiyorum, çünkü vakti gelen gidiyor. Vakterince zaman durur, saat durur, can durur. İşte son söz yerine “Kar Taneleri”nden bir bölümle, Kamil Aydoğan hala umuttan, aşktan, muhabbetten yana sözlerini söylemeyi sürdürsün istiyorum;

“İşte bakır rüyalar içinde bir akşam

Uzaktasın ve üzeri örtülmüş bir resme bakıyorsun

Hayatın şiire sığmayan yüzüne bakıyorsun

Şiirin hayata sığmayan yüzüne

Hangi şarkının sözlerinden alındı gözlerin

Hangi mahcup

Ve saklandıkça uzayan günün

Utanmak senin işin değil

Utanmak içimde eriyen kar taneleri

Hangi yaylanın rüzgârı geçtiyse aramızdan

Suçum bu değil

Denizlere kafa tutmak değil

Yenilmez bir sevdam

Bir ateşim varsa

Alıp vurmak yamaçlarına

Sayısız güneşleri anlatıyorsun sabahlara

Güzel sesler ve güzel aynalardan geçen

Her yanı mosmor bir çocukluğu

Her yanı uzak bir ırmağa akan

Portakal kokusu sinmiş ellerimi anlatıyorsun

...”